

Rábai Dávid

Debreceni Egyetem Gyermeknevelési és Gyógypedagógiai Kar

Labdarúgó akadémisták rekrutációjának és elégedettségének vizsgálata a fővárosi és a vidéki akadémiák tükrében

Tanulmányunkban a hazai labdarúgó akadémiákban fejlődő fiatal növendékek vizsgálatát mutatjuk be. Célunk az volt, hogy terepmunka segítségével az általunk kiválasztott hat akadémiában (Debreceni Labdarúgó Akadémia, Diósgyőri Labdarúgó Akadémia, Békéscsabai Labdarúgó Akadémia, Sándor Károly Labdarúgó Akadémia, Magyar Futball Akadémia, UTE Labdarúgó Akadémia) az ottani akadémisták rekrutációját és elégedettségét vizsgáljuk meg a fővárosi és a vidéki intézmények tükrében. Kutatásunkhoz a kérdőíves lekérdezés módszerét alkalmaztuk, amely segítségével összesen 560 labdarúgó akadémistát sikerült megszólaltatnunk. Eredményeink segítségével betekintést tudunk nyerni az egyes honi labdarúgó akadémiái intézmények sajátos világába, ezáltal megismerhetjük az ott fejlődő fiatalok véleményét az akadémiák ellátottságáról, esetleges hiányosságairól.

Bevezetés

Manapság a labdarúgó akadémiákkal kapcsolatos nézetek a futballtársadalomban és a közvéleményben egyaránt tapasztalható megosztottságát nehezen lehetne vitatni. 2001 óta ugyanis több labdarúgó akadémia is létesült hazánkban, amelyek megjelenése mindinkább vegyes érzéseket váltott ki mind a futballberkekben, mind pedig az azokon kívül tevékenykedők között. A vegyes érzések okai több faktorban is keresendők: részint mind a sportszakmabeliek, mind pedig a laikusok erőteljesen hiányolják azokat az eredményeket, sikereket, amelyeket ilyen háttérműködés és anyagi befektetés mellett kellene produkálnia a magyar labdarúgásnak. Szerintük már huzamosabb ideje egy helyben topog a honi labdarúgás, nincsenek számottevő, kiugró eredmények főképpen a nemzetközi szintekre gondolva. Részint ugyancsak problémás és kérdéses területként jelentkeznek azok a nagy volumenű infrastrukturális fejlesztések és hatalmas pénzek, melyek köz- és magánforrásokból ugyancsak megjelennek az egyes akadémiák működésében (Rábai, 2018a). Mindezek mellett szintén nem mellékes tényező az sem, hogy a labdarúgó akadémiák továbbra is kódös jogszabályi környezetben és működési szabályozottságban, meghatározottságban mozognak mind a mai napig, amely még tovább növeli a negatív hangok számát és erejét (Fenyő és Rábai, 2016).

A labdarúgó akadémiák tudományos igényű vizsgálata napjainkban igen népszerűvé vált. Ha általánosságban tekintjük át az ilyenféle elemzéseket a hazai és nemzetközi szakirodalomban, akkor különféle megközelítésű vizsgálatokkal találkozhatunk. Megjelennek a téma kapcsán például a pszichológiai jellegű kutatások (pl.: Bognár és mtsai, 2006; Orosz 2009; Csáki és mtsai, 2013; Sagar et al., 2010, stb.), illetve azok, amelyek elsősorban politikai vagy gazdasági megközelítésben vizsgálják az akadémiákat az intézmények könnyedén összefüggésbe hozható aktuálpolitikai vagy éppen gazdasági helyzete miatt (pl.: Vincze, 2008; Zsilák, 2013).

Jelen kutatásunkban azonban inkább a pedagógiai nézőpontok kerülnek előtérbe, hiszen a vizsgálatunk fókuszában a játékosok rekrutációjának és elégedettségének (a játékosok az edzőikkel és saját szakmai felkészültségükkel, az akadémiák felszereltségével kapcsolatosan) a feltérképezése áll. Szorosan ide kapcsolódik Hagen (2011) egyik hasonló kutatása, amelyben svéd akadémistákat vizsgáltak a jóllét és szociális támogatás aspektusában. Kutatásában a jóllétet elemezte a svéd akadémisták között, amely fogalom értelmezése szerint elégedetten és megfelelően élni egy olyan életben, ahol a boldogság alapja az álmok és a korábban kitűzött célok beteljesítése áll (Kovács, 2015). 433 akadémistát vontak vizsgálat alá, az eredmények alapján pedig a fiatal akadémisták csoportja (11-14 évesek) tapasztalt a legtöbbet a jóllét és a szociális támogatás terén, ugyanakkor a baráti és az iskolai kapcsolatokat az idősebb akadémisták (15-19 évesek) csoportja tartotta inkább erősebbnek. Platts (2012) szociológiai jellegű kutatásában a fő célként az jelent meg, hogy megvizsgálja a fiatal játékosok akadémista életét és elemezze az oktatási programjukat. A vizsgálatba összesen 303 angol és walesi akadémistát vizsgáltak kérdőíves lekérdezéssel és fókuszcsoportos interjúkkal. A kutatás eredményeképpen a játékosok túlzott elkötelezettséget (leginkább az edzők és a menedzserek között) éreztek az utánpótlásbázisuk felé, illetve emellett még az erős bizonytalanságérzet jelent meg a fiatalok között, ami a jólléti szükségleteiket erősen

Platts (2012) szociológiai jellegű kutatásában a fő célként az jelent meg, hogy megvizsgálja a fiatal játékosok akadémista életét és elemezze az oktatási programjukat. A vizsgálatba összesen 303 angol és walesi akadémistát vizsgáltak kérdőíves lekérdezéssel és fókuszcsoportos interjúkkal. A kutatás eredményeképpen a játékosok túlzott elkötelezettséget (leginkább az edzők és a menedzserek között) éreztek az utánpótlásbázisuk felé, illetve emellett még az erős bizonytalanságérzet jelent meg a fiatalok között, ami a jólléti szükségleteiket erősen befolyásoló tényezőként mutatkozott. Több játékos meglátása szerint gyakran úgy bántak velük, mintha a „klub alján” lennének. További eredményként jelentkezett még a kutatásban, hogy az akadémiákon való részvétel mind a játékosok, mind a szülők számára időbeli, pénzbeli és gyakran érzelmi törésekhez is vezethetnek akár, hiszen egy-egy játékos számára a személyes költségek nagyon magasak lehetnek, emellett a játékosok és a szülők sem tudhatják előre, hogy vajon ténylegesen profi labdarúgó válik-e a gyermekükből, így erős a bizonytalanság érzése is közöttük (Crane, 2017; Harwood és mtsai, 2010).

befolyásoló tényezőként mutatkozott. Több játékos meglátása szerint gyakran úgy bántak velük, mintha a „klub alján” lennének. További eredményként jelentkezett még a kutatásban, hogy az akadémiákon való részvétel mind a játékosok és mind a szülők számára időbeli, pénzbeli és gyakran érzelmi töresekhez is vezethetnek akár, hiszen egy-egy játékos számára a személyes költségek nagyon magasak lehetnek, emellett a játékosok és a szülők sem tudhatják előre, hogy vajon ténylegesen is profi labdarúgó válik-e a gyermekükből, így erős a bizonytalanság érzése is közöttük (Crane, 2017; Harwood et al. 2010). Varga et al., (2018) kutatása során kiderült, hogy az általa vizsgált edzők értékrendjében a pedagógiai értékek kevésbé fontosak, a legfőbb cél inkább a győzelem elérése. Azonban ezen tényezők figyelmen kívül hagyása akár súlyos következményeket is eredményezhet, ugyanis mind az edzőket, mind pedig a játékosokat erősen negatívan érinthetik. Sőt, az érzelmi elhanyagolásban szenvedő fiatalok személyisége ebből kifolyólag gyakran akár túlságosan egyoldalúan fejlődhet (Varga et. al., 2018).

Ezen eredményeket is figyelembe véve jelen kutatásunkban arra vállalkoztunk, hogy az általunk összesen hat akadémiáról (3-3 vidéki és fővárosi intézmény) megkérdezett fiatal akadémisták válaszaiból gyűjtött adatokból (N=560) azt vizsgáljuk meg, hogy vajon az akadémián fejlődő játékosok honnan rekrutálódtak az akadémiákra, milyen indíttatásból tagjai egy-egy utánpótlásbázisnak, illetve mely tényezők által választották ki az adott képzési helyszínt. Kérdésünk még, hogy a játékosok mennyire elégedettek a saját szakmai felkészültségükkel, a tanulmányi eredményességükkel és hogyan érzik magukat a csapattársaikkal. Mennyire elégedettek az edzőik szakmai felkészültségével, illetve az akadémiák felszereltségével, infrastruktúrájával. Célunk, hogy a mintában szereplő akadémiák között a vidék (N=309) és a főváros (N=251) viszonylatában is tegyünk összehasonlítást az akadémisták válaszaiban, hiszen közel azonos elemszám áll a rendelkezésünkre a 3-3 akadémián az intézménytípusok között.

A kutatási kérdésekhez kapcsolódó hipotézisünk a már említett szakirodalom mellett (Christensen, 2009; Gósi és Sallói, 2017; Platts, 2012; Sagar et al., 2010; Mills et al., 2012; Harwood et al., 2010, stb.) és saját előzetes eredményeink (Rábai, 2018b; Rábai, 2019a) alapján az, hogy a játékosok szerint fontos, hogy az edzőjükre felnézhessenek, egyfajta példaképnek tekinthessék őket. Mindamellet valószínűsítjük, hogy az akadémisták nagyobb része jól érzi magát a különböző akadémiákon, és összességében felkészültnek tartják az edzőiket a játékosok megfelelő fejlesztésére, illetve elégedettek az akadémiákon található infrastruktúrával.

Minta és módszer

Jelen kutatásunk során a kérdőíves lekérdezés módszerét választottuk, amely során hat akadémiáról összesen 560 akadémista labdarúgó növendéket kérdeztünk meg. A mintában összességében három fővárosi (N=251) és három vidéki (N=309) akadémia akadémistáinak a válaszaik szerepelnek, közel azonos eloszlásban. A válaszadó akadémisták a 12 és a 19 éves korosztályok között mozogtak. A fiatal növendékek többnyire zárt kérdésekre válaszolhattak négyfokú Likert-skálák segítségével, de az „egyéb” lehetőségekben leírhatták azokat a gondolataikat is, amelyeket nem találtak meg esetleg a megadott válaszlehetőségek között. Az adatfelvételt mind a hat akadémiában személyesen hajtottuk végre papír alapon, így mindenhol terepmunkát végeztünk. Az adatok felvételében az egyes akadémiák szakmai vezetői és edzői segítettek, a kitöltött kérdőívek egy részét pedig a helyszínen megvártuk vagy pedig az akadémiák utólag postázták őket. Az egyes utánpótlásbázisokban gyűjtött adatokat összesítettük egy adatbázisba, amelyből jelen tanulmányban a már ismertett kérdések mentén elemeztük az adatokat SPSS-program segítségével. A statisztikai elemzések során a ($p < 0,05$) szignifikancia-szintet tekintettük mérvadónak.

Eredmények

Az akadémisták rekrutációjának a vizsgálata

Jelen alfejezetben a labdarúgó akadémisták rekrutációját vizsgáltuk meg, vagyis arra voltunk kíváncsiak, hogy az egyes vizsgált akadémiákon milyen arányban játszottak már korábban másik akadémiában a növendékek, illetve milyen indíttatásból jött az ötlet, hogy akadémisták legyenek. Az első ilyen jellegű kérdésünkben arra voltunk kíváncsiak, hogy az akadémisták játszottak-e már korábban másik akadémiában (1. táblázat).

1. táblázat. *Játszottál-e korábban másik akadémiában? (N = 511)*

	Igen	Nem
1. vidéki akadémia	21	75
2. vidéki akadémia	6	83
3. vidéki akadémia	8	87
1. fővárosi akadémia	31	49
2. fővárosi akadémia	11	36
3. fővárosi akadémia	25	79

p = 0,000. Forrás: saját szerkesztés

A keresztábra-elemzést követően szignifikáns különbség ($p=0,000$) mutatkozott az egyes akadémiák akadémistái között abban a tekintetben, hogy játszottak-e korábban másik akadémiában vagy pedig sem. A vidéki akadémiák közül az 1. vidéki akadémia emelkedik ki ebben a tekintetben, hiszen ott a megkérdezett 99 akadémistából 21-en játszottak korábban másik akadémiában, a fővárosiak közül pedig az 1. fővárosi akadémia emelhető ki, hiszen az ottani gyerekek 39 %-a igazolt át oda más akadémiából. Ami érdekes, hogy míg a három vidéki akadémiában összesen 35-en játszottak korábban másik akadémiában, vagyis átigazolt labdarúgóként vannak jelen az adott utánpótlásbázison belül, addig a három fővárosiban ez a szám 67, tehát közel a duplája a vidékieknek. Ezek az eredmények hasonlóak egy korábbi kutatásunkban tapasztaltakhoz, amelyben szintén azt láthattuk, hogy a fővárosi akadémiák esetében jelentősen többen játszottak korábban másik akadémiában, mint a vidékiekben. Az abban kapott eredményeket akkor azzal indokoltuk, hogy a fővárosban több labdarúgó akadémia is egymás közelében működik, így a fővárosban belül könnyedebben tudnak bázist váltani a fiatal labdarúgók, mint egy-egy vidéki akadémia esetében, ahol a legtöbb esetben az alközpontjaikból tudnak táplálkozni az intézmények (Rábai, 2019a). Ehhez kapcsolódóan megnéztük azt is, hogy mely akadémiákban játszottak a legtöbben a fiatal labdarúgók azelőtt, mielőtt a jelenlegi akadémiájukba igazoltak volna (2. táblázat).

2. táblázat. Az akadémiák sorrendje az akadémisták előző bázisát illetően az eligazolt labdarúgók száma szerint

	Akadémia neve	Eligazolt akadémisták száma
1.	Bozsik József Labdarúgó Akadémia	16
2.	FTC Labdarúgó Zrt.	13
3.	Vasas Kubala Akadémia	12
4.	Puskás Ferenc Labdarúgó Akadémia	11
5.	Magyar Futball Akadémia	9
6.	Debreceni Labdarúgó Akadémia	8
7.	Békéscsabai Labdarúgó Akadémia	8

Forrás: saját szerkesztés

Ahogy a 2. táblázat adataiból látható, a legtöbben az akadémisták közül a nyíregyházi székhelyű Bozsik József Labdarúgó Akadémiából igazoltak el a jelenlegi akadémiájukba, őket követi a fővárosi FTC Labdarúgó Zrt., majd pedig a Vasas Kubala Akadémia. Az ebben a rangsorban első hét akadémia közül három fővárosi és öt vidéki akadémia szerepel, tehát valamennyivel többen igazoltak el vidéki akadémiákból, mint fővárosiból. Ezt a kapott eredményt talán az akadémiák közötti minőségbeli különbségekkel lehet magyarázni vagy éppen azzal, hogy a vidéki akadémiák ugrásszerű térnyerése volt tapasztalható az utóbbi években, amely a fiatalok lehetőségeit is kiszélesítette az intézményválasztás szempontjából.

Ide vonatkozóan megkérdeztük azt is a fiatal labdarúgópalántáktól, hogy vajon honnan jött az ötlet, hogy akadémisták legyenek, saját döntésen alapult-e vagy pedig inkább más ráhatás (pl. szülők, tanárok, barátok) által lettek tagjai egy-egy bázisnak. Az eredményeket az alábbi táblázatban (3. táblázat) összesítettük:

3. táblázat. Honnan jött az ötlet, hogy akadémista legyél? (N = 548)

	Én szerettem volna	Szüleim szeretnék volna	Testnevelő tanárom/más tanárom hatására	Barátom/barátaim hatására	Egyéb
1. vidéki akadémia	80	1	1	4	8
2. vidéki akadémia	78	4	1	1	8
3. vidéki akadémia	106	3	1	1	3
1. fővárosi akadémia	74	1	1	1	8
2. fővárosi akadémia	48	0	0	0	3
3. fővárosi akadémia	104	0	2	1	5

p = 0,256. Forrás: saját szerkesztés

Szignifikáns különbség nem mutatkozott az egyes akadémiák között a kérdés elemzését követően, jól láthatóan a legtöbb esetben maguk a fiatalok szerettek volna saját döntés alapján akadémisták lenni, mindezt a lehetőséget a teljes minta 89 %-a jelölte meg. Magasabb értéket kapott még az „egyéb” válaszlehetőség (N=35), amelyben a fiatalok például arról írtak, hogy a „családdal volt közös döntés”, „felkerestek és idehívtak” vagy éppen a „játékosfigyelő hatására” lettek akadémisták. Ezzel az eredménnyel azonban

talán lehet gyengíteni azt a gyakran előforduló megfogalmazást, miszerint legtöbbször a játékosokat a szüleik kényszerítik bele egy-egy futballkarrierbe éppen annak okán, mert nekik korábban „nem sikerült”, így a saját gyermekükben szeretnék látni magukat és próbálják meg velük elérni a sikereket. Mindenesetre ezen válaszok elemzése alapján a fiatalok döntő többsége saját elgondolás alapján szeretett volna akadémista lenni.

Mivel a kutatásunk fő kérdéseként jelenik meg, hogy milyen markáns különbségek vannak a fővárosi és a vidéki labdarúgó akadémiaik között, ezért kíváncsiak voltunk arra, vajon melyek lehetnek azok a magyarázó tényezők, amelyek befolyásolhatják egy-egy akadémista választását abban, hogy fővárosi vagy vidéki akadémiát választ-e a fejlesztése színhelyéül. A kérdés megválaszolásának érdekében logisztikus regressziót alkalmaztunk elemzési módszerként, így a függő változót dichotómmá alakítottuk. A regressziós elemzésbe olyan magyarázó változók kerültek be, mint a településtípus, a tanulmányi átlag, a más akadémiaiban való korábbi szereplés, az anya és az apa legmagasabb iskolai végzettsége, a jövőbeli külföldi pályafutás lehetőségének megítélése, illetve a valamelyik szülő vagy testvér sportolói múltja. Az eredményeinket a 4. táblázat tartalmazza.

4. táblázat. Az akadémista labdarúgók intézményválasztását (fővárosi vagy vidéki akadémia) befolyásolható tényezők vizsgálata

Magyarázó változók	B	S.E.	Wald	Szignifikancia	Exp(B)
településtípus	-,533	,254	4,407	,036	,587
tanulmányi átlag	-,104	,220	,225	,636	,901
más akadémiaiban való korábbi szereplés	-,037	,046	,654	,419	,963
anya legmagasabb iskolai végzettsége	-,037	,211	,031	,861	,964
apa legmagasabb iskolai végzettsége	,174	,216	,654	,422	1,189
jövőbeli külföldi pályafutás lehetőségének megítélése	-,856	,402	4,531	,033	,425
valamelyik szülő vagy testvér sportolói múltja	-,143	,109	1,725	,189	,866

Forrás: saját szerkesztés

A regressziós elemzés során kétértékű függő változóként a vidéki és a fővárosi akadémiaikat (3-3 intézmény) jelöltük meg, amelyben a 0-s értéket a vidékiekhez, 1-est a fővárosiakhoz rendeltük, referenciakategóriaként pedig a kétértékű településtípust. A regressziós elemzésünk előtt minden magyarázó változót kétértékűvé kódoltunk, így jöttek létre a településtípus (0=tanya, falu; 1=városok), a tanulmányi átlag (0=4-es átlag alatti; 1=legalább 4-es átlag és feletti), a más akadémiaiban való korábbi szereplés (1=igen; 2=nem), az anya és az apa legmagasabb iskolai végzettsége (0=8 általánostól gimnáziumig; 1=főiskolától tudományos fokozatig), a jövőbeli külföldi pályafutás lehetőségének megítélése (1=igen; 2=nem) és a valamelyik szülő vagy testvér sportolói múltja (1=igen, 2=nem) kétértékű változók. A regressziós elemzést követően két változónál találtunk szignifikáns különbséggel, méghozzá a településtípus ($p=0,036$), illetve a jövőbeli külföldi pályafutás lehetőségének megítélése ($p=0,033$) esetében. Az eredmények alapján ezáltal megállapítható, hogy a nagyobb településen élőknek 41,3 %-kal kevesebb az esélyük, akik pedig külföldön szeretnének majd játszani a későbbiekben, nekik 57,5 %-kal kisebb az esélyük, hogy fővárosi intézményt válasszanak a fejlődésük helyszínéül.

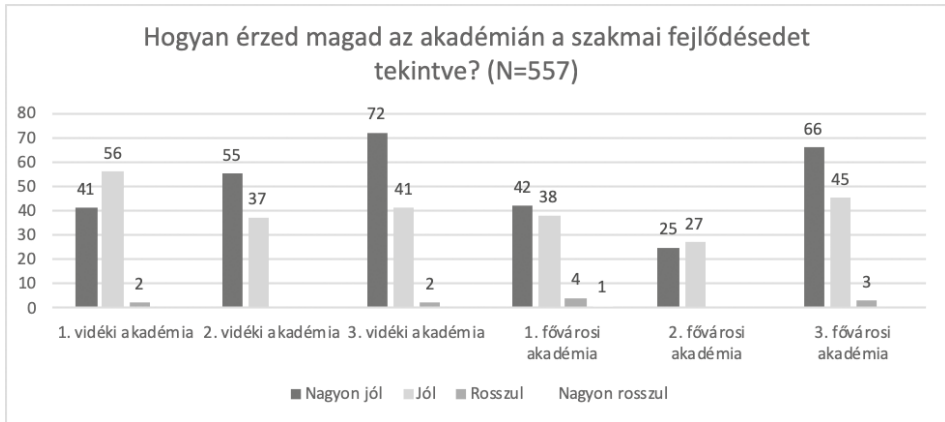
Az akadémisták rekrutációjának vizsgálata mellett kíváncsiak voltunk az elégedettségükre is, amelyeket különböző dimenziók mentén igyekeztünk mérni a következő alfejezetben.

Az akadémisták saját akadémiajukkal kapcsolatos elégedettségének a vizsgálata

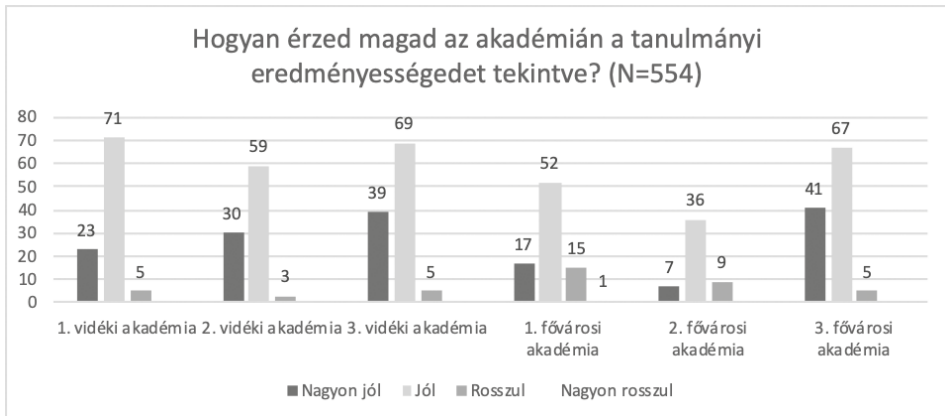
Ebben az alfejezetben arra voltunk kíváncsiak, hogy az akadémisták mennyire elégedettek a saját maguk szakmai fejlődésével, tanulmányi eredményességükkel, illetve hogyan érzik magukat a csapattársaikkal. Mindemellett kérdésként jelent meg még, hogy mennyire elégedettek az akadémián található infrastruktúrával, a saját edzőjük szakmai felkészültségével. Azt gondoljuk, hogy rendkívül fontos teendő maguknak az akadémistáknak a megkérdezése a saját akadémiajukról, edzőikről alkotott véleményekkel kapcsolatosan, hiszen ők azok, akik folyamatosan az akadémián töltik a mindennapjaikat, és sok esetben csak hétvégén jutnak haza a családjukhoz. Ezáltal sem lényegtelen tényező, hogy ők maguk hogyan ítélik meg a saját helyzetüket

Az 1., 2. és 3. ábrán azt szemléltettük, hogy az akadémisták az általunk meghatározott dimenziók mentén hogyan érzik magukat az intézményekben.

A regressziós elemzés során kétértékű függő változóként a vidéki és a fővárosi akadémiákat (3-3 intézmény) jelöltük meg, amelyben a 0-s értéket a vidékiekhez, az 1-est a fővárosiakhoz rendeltük, referenciakategóriaként pedig a kétértékű településtípust. A regressziós elemzésünk előtt minden magyarázó változót kétértékűvé kódoltunk, így jöttek létre a településtípus (0 = tanya, falu; 1 = városok), a tanulmányi átlag (0 = 4-es átlag alatti; 1 = legalább 4-es átlag és afelletti), a más akadémiaiban való korábbi szereplés (1 = igen; 2 = nem), az anya és az apa legmagasabb iskolai végzettsége (0 = 8 általánostól gimnáziumig; 1 = főiskolától tudományos fokozatig), a jövőbeli külföldi pályafutás lehetőségének megítélése (1 = igen; 2 = nem) és a valamelyik szülő vagy testvér sportolói múltja (1 = igen, 2 = nem) kétértékű változók. A regressziós elemzést követően két változónál talákoztunk szignifikáns különbséggel, még hozzá a településtípus ($p = 0,036$), illetve a jövőbeli külföldi pályafutás lehetőségének megítélése ($p = 0,033$) esetében.

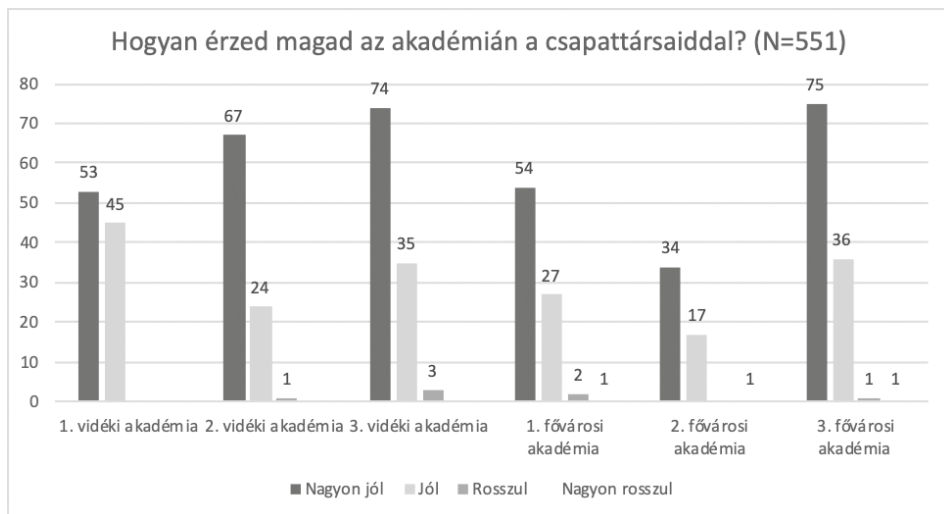

1. ábra. *Hogyan érzed magad az akadémián a szakmai fejlődésedet tekintve? (N = 557)*
(Forrás: saját szerkesztés)

2. ábra. *Hogyan érzed magad az akadémián a tanulmányi eredményességedet tekintve? (N = 560)*
(Forrás: saját szerkesztés)

Az 1. ábrán látható, hogy az akadémisták többsége, közel 54 %-a nagyon jól érzi magát a saját akadémiáján a szakmai fejlődésüket górcső alá helyezve. Nem sokkal maradnak le azok sem, akik a „jól” lehetőséget jelölték, ők a minta 44 %-át teszik ki. A „rosszul” vagy a „nagyon rosszul” lehetőséget elenyészően választották, a legtöbben ezek közül „rosszul” az 1. fővárosi akadémiában érzik magukat, szám szerint öten. Ha a vidéki és a fővárosi akadémiák közötti különbségeket nézzük, akkor nagy differenciát nem találunk az akadémia típusok között. A fővárosi akadémiák akadémistáinak közel 65 %-a nagyon jól érzi magát a szakmai fejlődését előtérbe helyezve a saját akadémiáján, ugyanezt a lehetőséget a vidéki akadémiák akadémistáinak 54 %-a jelölte be.

3. ábra. Hogyan érzed magad az akadémián a csapattársaidal? (N = 551) (Forrás: saját szerkesztés)

A 2. ábrán arra voltunk kíváncsiak, hogy az akadémisták hogyan érzik magukat az akadémiákon a tanulmányi eredményességüket figyelembe véve. Ahogyan a kimutatásban látható, a megkérdezett akadémisták zöme, 64 %-a „jól” érzi magát az akadémián ebből a szempontból, de érzékelhetően korántsem annyira magabiztosak, mint például az előző kimutatásban tapasztalhatóan. Éppen ezt erősíti az is, hogy a „nagyon jól” lehetőséget az akadémisták csupán 28 %-a jelölte, míg a „rosszul” vagy a „nagyon rosszul” választ a minta 8 %-a írta. Az akadémiák közül ebben a tekintetben kiemelkedik az 1. fővárosi akadémia, ahol az akadémisták 19 %-a jelölte erre a kérdésre a „rosszul” vagy a „nagyon rosszul” lehetőséget. A fővárosi és a vidéki akadémiák között nincsenek számottevő különbségek a válaszokat tekintve, hiszen mindegyik akadémián a válaszadók többsége a „jól” választ adta meg, a fővárosi akadémiák esetében ez a minta 62 %-át, míg a vidéki akadémiák esetében a minta 64 %-át teszi ki.

Az akadémistáktól megkérdeztük azt is, hogy hogyan érzik magukat a csapattársaikkal (3. ábra). Ami elmondható, hogy minden akadémia esetében az akadémisták a legnagyobb arányban a „nagyon jól” lehetőséget jelölték meg, ők a teljes minta közel 65 %-át jelentik. Őket követik azok a játékosok, akik a „jól” lehetőséget választották, összességében a teljes minta 33 %-a gondolja így. A fővárosi és a vidéki akadémiák között nincsenek markáns különbségek ebben a kérdésben, ugyanis a fővárosi akadémisták közel 97 %-a, míg a vidéki akadémisták 96 %-a legalább jól érzi magát a csapattársaival.

A következő kérdésben arra voltunk kíváncsiak, hogy az akadémisták mennyire elégedettek a saját akadémiájukon található infrastruktúrával, tehát a rendelkezésre álló pályákkal, öltözőkkel és eszközökkel. Az eredményeinket az 5. táblázat tartalmazza:

5. táblázat. *Elégedett vagy-e az akadémián található infrastruktúrával, létesítményekkel? (pályák, öltözők, eszközök, stb.)? (N = 557)*

	Igen, nagyon elégedett (%)	Elégedett (%)	Inkább nem (%)	Egyáltalán nem (%)
1. vidéki akadémia	18,2	73,7	8,1	0
2. vidéki akadémia	83,2	13,7	0	0
3. vidéki akadémia	66,1	33	0,9	0
1. fővárosi akadémia	67,1	30,6	2,4	0
2. fővárosi akadémia	23,1	46,2	19,2	11,5
3. fővárosi akadémia	58,8	37,7	3,5	0

p = 0,000. Forrás: saját szerkesztés

Az elemzésünket követően szignifikáns (p=0,000) különbséget véltünk felfedezni az egyes akadémiák között abban a kérdésben, hogy az akadémisták mennyire elégedettek az akadémián rendelkezésre álló infrastruktúrával. Ami kirajzolódik, hogy az összes választ adó akadémista (N=557) 55 %-a nagyon elégedett azzal az infrastruktúrával, amely a saját akadémiáján fellelhető. Mindemellett a megkérdezett akadémisták 39 %-a elégedett, tehát összességében a fiatalok 94 %-a legalább elégedett a rendelkezésre álló eszközökkel. Ami azonban érdekes, hogy a megkérdezett fiatalok közel 6 %-a az „egyáltalán nem” vagy pedig az „inkább nem elégedett” lehetőségeket választották. Az akadémiák közül ebben a tekintetben kiemelkedik a 2. fővárosi akadémia, ahol a megkérdezett fiatalok (N=52) közel 31 %-a választotta ezeket a válaszlehetőségeket, amely mindenképpen kiugró eredménynek számít. A vidéki akadémiák közül az 1. vidéki akadémiában fedezhető fel némi elégedetlenség a fiatalok között, ott összesen nyolcan választották az „inkább nem” lehetőséget. A két akadémián fellelhető elégedetlenség okait talán abban érdemes keresni, hogy mindkét akadémián az utóbbi időben kevesebb fejlesztés valósult meg, mint a másik négy akadémián, ez pedig a fiatalok válaszaiban is tükröződik. Mindemellett a 2. fővárosi akadémia – amely hazánk első labdarúgó akadémiája Várszegi Gábor jóvoltából (Rábai, 2019b) – költözés előtt áll, ugyanis hamarosan végleg átteszik a teljes akadémia székhelyét a fővárosba.

Megkérdeztük még azt is az akadémista fiataloktól, hogy az infrastrukturális háttér mellett mennyire elégedettek az edzőik szakmai felkészültségével. Az eredményeinket a 6. táblázatban mutatjuk be:

6. táblázat. *Elégedett vagy-e az edzőid szakmai felkészültségével? (N = 557)*

	Igen, nagyon elégedett	Elégedett	Inkább nem	Egyáltalán nem
1. vidéki akadémia	50	47	1	1
2. vidéki akadémia	64	26	1	1
3. vidéki akadémia	75	38	2	0
1. fővárosi akadémia	40	39	5	1
2. fővárosi akadémia	36	16	0	0
3. fővárosi akadémia	69	40	5	0

p = 0,004. Forrás: saját szerkesztés

Az elemzést követően szignifikáns különbséget ($p=0,004$) fedeztünk fel az egyes akadémiák akadémistáinak a válaszaiban azzal kapcsolatban, hogy milyen mértékben elégedettek a saját edzőik szakmai felkészültségével. Az akadémiák közül a legelégedettebbek a 2. fővárosi akadémia növendékei, ahol csak az „igen, nagyon elégedett” vagy pedig az „elégedett” lehetőségeket választották. A többi akadémia esetében már jelentek meg elégedetlenebb vélemények, bár ott a megkérdezettek száma is nagyobb az előbbihez képest. Az 1. és a 3. fővárosi akadémia játékosai is a többi akadémiahoz képest kiugróan többen fejezték ki nemtetszésüket a kérdés kapcsán, ugyanakkor az is tény, hogy a megkérdezett összes akadémista 97 %-a legalább elégedett az edzőik szakmai felkészültségével. A főváros-vidék viszonylatban nem találkozhatunk nagy különbségekkel, hiszen míg a vidéki akadémiák növendékei közül 6 fiatal jelölte az „inkább nem” vagy pedig az „egyáltalán nem” lehetőségeket, addig a fővárosi akadémiák akadémistái közül 11-en választották ezeket az opciókat.

Összegzés

Jelen tanulmányunk legfőbb célja az volt, hogy az általunk összesen hat akadémiáról (3-3 fővárosi és vidéki intézmény) megkérdezett fiatal akadémisták válaszaiból gyűjtött adatokból ($N=560$) megvizsgáljuk az akadémisták rekrutációját, illetve a saját magukkal és az akadémiajukkal szembeni elégedettségüket.

Az adatfelvételt követő elemzések során több esetben is szignifikáns különbségeket véltünk felfedezni az egyes akadémiák akadémistáinak válaszaiban. Mint kiderült, szignifikáns különbség ($p=0,000$) mutatkozott az akadémisták között abban a kérdésben, hogy játszottak-e korábban másik akadémiában vagy pedig sem. Az akadémista labdarúgók intézményválasztását (fővárosi vagy vidéki akadémia) befolyásolható tényezők vizsgálata során szignifikánsan két magyarázó változó, méghozzá a településtípus ($p=0,036$) és a jövőbeli külföldi pályafutás lehetőségének megítélése ($p=0,033$) bizonyult befolyásoló tényezőnek. Megkérdeztük az akadémistákat azzal kapcsolatban is, hogy mennyire elégedettek a saját akadémiajukon található infrastruktúrával, létesítményekkel, illetve az edzőik szakmai felkészültségével. Mindkét esetben szignifikáns ($p=0,000$ és $p=0,004$) különbségekkel találkozhattunk, az akadémiák közül az infrastrukturális háttérrel kiemelkedően az 1. vidéki akadémia és a 2. fővárosi akadémia növendékei lettek a legelégedetlenebbek, míg az edzők szakmai felkészültségével az 1. és a 2. fővárosi akadémia

Az elemzést követően szignifikáns különbséget ($p=0,004$) fedeztünk fel az egyes akadémiák akadémistáinak a válaszaiban azzal kapcsolatban, hogy milyen mértékben elégedettek a saját edzőik szakmai felkészültségével. Az akadémiák közül a legelégedettebbek a 2. fővárosi akadémia növendékei, ahol csak az „igen, nagyon elégedett” vagy pedig az „elégedett” lehetőségeket választották. A többi akadémia esetében már jelentek meg elégedetlenebb vélemények, bár ott a megkérdezettek száma is nagyobb az előbbihez képest. Az 1. és a 3. fővárosi akadémia játékosai is a többi akadémiahoz képest kiugróan többen fejezték ki nemtetszésüket a kérdés kapcsán, ugyanakkor az is tény, hogy a megkérdezett összes akadémista 97 %-a legalább elégedett az edzőik szakmai felkészültségével.

fiataljai fejezték ki a legnagyobb arányban az elégedetlenségüket. A hipotézisünk a kutatás végeztével beigazolódott, ugyanis az eredmények alapján az akadémisták nagy része vagy nagyon jól (55 %) vagy pedig jól (45 %) érzi magát a saját akadémiáján, illetve 97 %-uk legalább elégedett az edzőik szakmai felkészültségével. Mindemellett egyes akadémiákon található infrastrukturális háttérrel a megkérdezett akadémisták 94 %-a legalább elégedett.

Célunk a kutatással és jelen tanulmány megírásával az volt, hogy azoknak a fiatal futballistáknak a véleményét kérdezzük meg, akik mindegyike jelenleg egy-egy akadémián fejlődik, a későbbiekben pedig a profi labdarúgás világába igyekszik bekerülni. Úgy gondoljuk, hogy az eredmények mindenképpen újszerűek lehetnek a tudományos élet berkein belül is, hiszen ilyesféle vizsgálatokkal és eredményekkel eddig kevésszer találkozhattunk. Mindemellett az akadémiák vezetőinek szintén visszacsatolás lehet a saját növendékeiknek a véleményei az akadémiájukról és az edzőikről, amelyek értelmezését követően le tudják vonni a megfelelő konzekvenciákat.

Irodalom

- Bognár József, Trzaskoma-Bicsérdy Gabriella, Révész László & Géczy Gábor (2006). A szülők szerepe a sporttehetség-gondozásban. *Kalokagathia*, 1-2, 86–95.
- Christensen, M. K. (2009). „An Eye for Talent”: Talent identification and the „Practical Sense” of Top Level Soccer Coaches. *Sociology of Sport Journal*, 26, 365–382. DOI: [10.1123/ssj.26.3.365](https://doi.org/10.1123/ssj.26.3.365)
- Crane, M. (2017). Comparative success of professional football academies in the top five English Leagues during the 2016/2017 season. *Technical Report. AG HERA*, 23 London Street, Faringdon Oxfordshire, SN7 7AG, UK.
- Csáki István, Bognár József, Trzaskoma-Bicsérdy Gabriella, Zalai Dávid, Mór Ottó, Révész László & Géczy Gábor (2013). A sportágválasztás, a tehetség-gondozás és az edző sportoló kapcsolat vizsgálata elit utánpótláskorú labdarúgók körében. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 14(55), 9–16.
- Fenyő Imre & Rábai Dávid (2016). A sporttehetség-gondozás jogszabályi környezete – a sportakadémiák Magyarországon. In Kovács Klára (szerk.), *Értékteremtő testnevelés: Tanulmányok a testnevelés és a sportolás szerepéről a Kárpát-medencei fiatalok életében*. Debrecen: CHERD-H, Debreceni Egyetemi Kiadó. 65–88.
- Gösi Zsuzsanna & Sallói István (2017). Rögös út a sportkarrier: A fiatal magyar labdarúgók karrieresélyei. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 18 (72), 11–19.
- Hagen, K. (2011). Young Swedish athletes’ perceived social support and well-being in football academies. Master-thesis in sport psychology, 91–120 ECTS credits. School of Social and Health Sciences. University of Halmstad, Halmstadt.
- Harwood, C., Drew, C. G. & Knight, C. J. (2010). Parental stressors in professional youth football academies: a qualitative investigation of specialising stage parents. *Qualitative Research in Sport and Exercise*, 2(1), 39–55. DOI: [10.1080/19398440903510152](https://doi.org/10.1080/19398440903510152)
- Kovács Klára (2015). *A sportolás mint támogató faktor a felsőoktatásban*. Debrecen: CHERD-H. <http://mek.oszk.hu/14300/14342/14342.pdf> Utolsó megtekintés: 2015. 12. 10.
- Mills, A., Butt, J., Maynard, I. & Harwood, C. (2012). Identifying factors perceived to influence the development of elite youth football academy players. *Journal of Sports Sciences*, 30(15), 1593–1604. DOI: [10.1080/02640414.2012.710753](https://doi.org/10.1080/02640414.2012.710753)
- Orosz Róbert (2009). A labdarúgó tehetség kibontakozását befolyásoló pszichológiai tényezők vizsgálata. *PhD-értékezés*. Debreceni Egyetem Humán Tudományok Doktori Iskola, Debrecen.
- Platts, C. (2012). Education and welfare in professional football academies and centres of excellence: A sociological study. *PhD thesis*. University of Chester. <https://chesterrep.openrepository.com/cdr/bitstream/10034/253657/35/chis+platts.pdf> Utolsó letöltés: 2017. 12. 01.
- Rábai Dávid (2018a). A magyar sportpolitika legfőbb jellemzői, intézkedései 1945-től kezdődően a rendszerváltásig és napjainkig, különös tekintettel a labdarúgás sportágára. *Különleges Bánásmód*, 4(1), 7–17.
- Rábai Dávid (2018b). Lila-fehér mezben – egy fővárosi és egy vidéki labdarúgó akadémia neveléstudományi megközelítésű vizsgálata, összehasonlítása. *Iskolakultúra*, 28(3–4), 66–76.
- Rábai Dávid (2019a). Labdarúgó akadémisták pedagógiai fókuszú, pilot jellegű kérdőíves vizsgálata. *Magyar Sporttudományi Szemle*, 80, 28–35.
- Rábai Dávid (2019b): A Sándor Károly Labdarúgó Akadémia és a Debreceni Labdarúgó Akadémia megalakulásának összehasonlító vizsgálata. *Kultúra és közösség*, 10(2), 35–43. http://www.kulturaes-kozosseg.hu/pdf/2019/2/04_R%C3%A1bai_2019_02.pdf Utolsó letöltés: 2019. 08. 04.

Sagar, S. S., Busch, K. B. & Jowett, S. (2010). Success and Failure, Fear of Failure, and Coping Responses of Adolescent Academy Football Players. *Journal of Applied Sport Psychology*, 22, 213–230. DOI: [10.1080/10413201003664962](https://doi.org/10.1080/10413201003664962)

Varga, D., Földesi, Gy. & Gombocz, J. (2018). Declared pedagogical Values of Coaches at Hungarian

Football Academies. *Physical Culture and Sport Studies and Research*. University of Physical Education. 17–24. DOI: [10.2478/pcssr-2018-0002](https://doi.org/10.2478/pcssr-2018-0002)

Zsilák Tibor (2013). Hogyan tovább, futballakadémiák? *Világgazdaság*. <https://www.vg.hu/velemenyt/hogyan-tovabb-futballakademiak-409472/> Utolsó letöltés: 2019. 07. 20.

Absztrakt

Az utóbbi időben a honi labdarúgó akadémiákkal kapcsolatos kutatások egyre népszerűbbé válnak, noha maga a magyar labdarúgó akadémiai rendszer immáron közel 18 éves múltra tekint vissza hazánkban. A pedagógiai aspektusokat fókuszba helyező vizsgálatok azonban manapság is kevésbé preferáltak a kutatók részéről, hiszen az akadémistákat egyelőre kevesebb ilyesféle vizsgálat érintette, így a szakirodalom is korlátozott ilyen tekintetben. Jelen kutatásunkban azonban az ezekben az intézményekben fejlődő fiatal növendékek vizsgálata jelenik meg. Célunk konkrétan az volt jelen tanulmány megírásával, hogy terepmunka segítségével az általunk kiválasztott hat akadémiaiban (3-3 fővárosi és vidéki intézmény) az ottani akadémisták rekrutációját és elégedettségét vizsgáljuk meg a fővárosi és a vidéki intézmények tükrében.

Kutatásunkhoz a kérdőíves lekérdezés módszerét alkalmaztuk, amely segítségével összesen 560 labdarúgó akadémistát sikerült megszólaltatnunk.

Az eredményeink alapján több esetben is szignifikáns különbségeket véltünk felfedezni az egyes akadémiai akadémistáinak válaszai között. Az intézmények között szignifikáns különbségek mutatkoztak az akadémisták rekrutációját ($p = 0,000$), a növendékek elégedettségét az egyes intézmények felszereltségét (pályák, öltözők, eszközök) ($p = 0,000$), illetve a saját edzőik szakmai felkészültségét ($p = 0,004$) illetően is.

Eredményeink segítségével betekintést tudunk nyerni az egyes honi labdarúgó akadémiai intézmények sajátos világába, ezáltal megismerhetjük az ott fejlődő fiatalok véleményét az akadémiai ellátottságáról, esetleges hiányosságairól.